

Рис.4. Динаміка часу рішення задач студентів, які займаються оздоровчим бігом, під час керованого за пульсом велоергометричного навантаження в осінньому та весняному періодах навчання

ВИСНОВКИ

Під впливом керованого за пульсом велоергометричного навантаження спостерігаються фазові зміни працездатності мозку: початковий гальмівний ефект (на 6-9 хвилині), який раніше спостерігається у студентів, які займаються оздоровчим бігом. Надалі ЧРЗ покращується і стабілізується в період «стійкого стану». У період відновлення у студентів обох груп ЧРЗ погіршується. Це вказує на фізіологічні закономірності розумової працездатності мозку людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Навакатикян А.О. Влияние условий труда на работоспособность и здоровье операторов [Текст] / А. О. Навакатикян, Г. Т. Чукмасова, А. А. Шаптала – К., 1984. – 239 с.
2. Амосов Н. М. Энциклопедия Амосова. Алгоритм здоровья / Н. М. Амосов – М.: Издательство АСТ, Донецк : Сталкер, 2002. – 192 с.
3. Бехтерева Н. П. Мозговые „коды” психической деятельности человека / Н. П. Бехтерева. – Л. : Медицина, 1974. – 151 с.
4. Довганик М. С. Фізіологічні механізми впливу оздоровчого бігу на розумову та фізичну працездатність студентів-медиків : автореф. дис... канд. біолог. наук : спец. 14.00.17 „Нормальная физиология” / М. С. Довганик. – Львів, 1994. – 24 с.
5. Коробейніков Г.В. Розумова працездатність студентів вищого навчального закладу [Текст] : зб. наук. праць / Г. В. Коробейніков, Г. С. Петров, В. М. Улізько. – Х. – 2010. № 4. – С. 68 – 72
6. Кузнецова О.Т. Методика підвищення розумової і фізичної працездатності студентів з низьким рівнем фізичної підготовленості: Метод. посібник / О.Т. Кузнецова, О.С. Куц. – Л: НВФ „Українські технології”, 2005. – 175с.
7. Магльований А. Організм і особистість. Діагностика та керування / А. Магльований, В. Белов, А. Котова. – Львів : Медична газета України. – 1998. – 250 с.
8. Milner E.G. Mediko-biologicheskie aspekty ozdorovitel'nogo bega / E. G. Milner // Teorija i praktika fizychnoi kultury – 1986. - № 3. – S. 33–35.
9. Rovnyi A.S. Fizicheskoe vospitanie v vuze kak sredstvo povyshenija umstvennoi rabotosposobnosti studentov: Pedagogika, psihologija, biologichni problemy fizychnogo vyhovaniya i sportu – Harkiv : HAADM (XXPI), 2002. – № 27. – S. 82 – 86.
10. Saltin B. Cardiovascular and pulmonary adaptation to physical activity // Exercise, Fitness and Health. C. Bouchard R.J., Shephard T., Stephens J.R., Sutton B.D., Mc Pherson (Eds.). – Champaign IL: Human Kinetic Books, 1988. – P.187–203.
11. Rugh J. The effect of seat position on the efficiency of bicycle pedalling // Physiologie. – 1974. – V.106. – P.186—193.

УДК 796.2

Довгань Н. Ю.

Київський національний торговельно-економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ АКТИВІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ПРОЦЕСІ ПОЗААУДИТОРНОЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

У статті розроблено організаційна модель спортивно-оздоровчої діяльності студентів вищого навчального закладу у навчальному, позанавчальному процесі та під час відпочинку, яка дозволяє в умовах ВНЗ підвищити обсяги рухової активності, покращити стан здоров'я та рівень фізичної підготовленості студентів на базі КНТЕУ міста Києва. У процесі поза аудиторної спортивно-масової роботи розширені та уточнені дані покращення фізичної підготовленості та фізичного здоров'я, активізацію інтересів студентів до систематичних занять, які можна задовольнити оптимальною організацією фізкультурно-спортивної роботи у ВНЗ у навчальний, позанавчальний та вільний час.

Ключові слова: організаційні засади, фізичне виховання, спортивно-оздоровча діяльність студентів, фізична підготовленість, фізичне здоров'я, модель.

Довгань Н. Ю. Организационные основы активизации физической культуры студенческой молодежи в процессе внеаудиторно спортивно-массовой работы. В статье сделана организационная модель спортивно-оздоровительной деятельности студентов вуза в учебном, вне учебном процессе и во время отдыха, которая позволяет в условиях вуза повысить объемы двигательной активности, улучшить состояние здоровья и уровень физической подготовленности студентов на базе КНТЭУ города Киева. В процессе внеаудиторной спортивно-массовой работы расширенные и уточненные данные улучшения физической подготовленности и физического здоровья, активизации

интересов студентов к систематическим занятиям, которые можно удовлетворить оптимальной организацией физкультурно-спортивной работы в вузах в учебный, вне учебное и свободное время.

Ключевые слова: организационные основы, физическое воспитание, спортивно-оздоровительная деятельность студентов, физическая подготовленность, физическое здоровье, модель.

Dougan Nadia. Organizational principles activation of Physical Education students in the extracurricular sports-media work. The article is an organizational model for sport and recreational activities of students of higher educational institutions in the academic, extra-curricular process and during the holidays, which allows universities to increase in terms of volume of physical activity, improve health and level of physical fitness of students at the KNTEU Kyiv. During extracurricular sports-media work expanded and revised data to improve physical fitness and physical health, activation interests of students to the systematic training that can meet the optimal organization of sport activities at universities in academic, extracurricular and free time. The object investigation is student's physical training in technical high schools. Inject of research activization of sporting-sanitori student's activity of the bottom of changes in organization of physical training in physical training in technical high schools. The aim of research lied down in elaboration of organization model of sporting-sanitori student's activity of high technical outside of studying process and during rest days. Scientific research novelty: It was first suggested and tested organization model of sporting-sanitori activity, which allows to increase amounts of moving activity in high technical schools conditions, to improve health and the level of physical preparations of student's. It was added scientific information about student's positive motivation which was before sports-studies in way of using active of sports results of student's sportsmanly in test. High school and a system of different encouragement. It was widen and made more exact facts about reducing of disease indicators of physical preparations and physical health, activation of student's interest for system, studies which one can satisfy with optimal organization of physical train work in high tech school at studies, outside studies and free time.

Key words: organizational principles, physical education, sports and recreational activities of students, physical fitness, physical health model.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Пріоритет оздоровчої спрямованості фізичної культури, закріплений у державно-правових та законодавчо-нормативних документах вимагає застосування у фізичному вихованні студентської молоді новітніх технологій спортивно-масової роботи, яке веде до підвищення рівня рухової активності, що можуть бути впроваджені в обов'язкові, факультативні та самостійні форми занять фізичним вихованням студентів вищих навчальних закладів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки на тлі інтенсифікації навчального процесу у вищих навчальних закладах (ВНЗ) спостерігається тенденція до зниження обсягу рухової активності студентів (Ю. П. Ядвіга, 2011; Л. П. Пилипей, 2011). В дослідженнях багатьох авторів відзначається незадовільний стан здоров'я студентської молоді (С. М. Канишевський, 2007; Є. А. Захаріна, 2008; Т. В. Івчатова, 2011; О. А. Мартинюк, 2011; І. І. Вржесневський, 2011). Зараз ведеться активний пошук нових форм і методів підвищення якості фізичного виховання майбутніх фахівців з вищою освітою. Разом з тим аналіз спеціальної літератури (А.В. Домашенко, 2003; Т.Ю. Круцевич, 2003; Базильчук В.Б., 2004; Матукова Г.І., 2005; Плачинда Т.С., 2008; Баканова О.Ф., 2013 та інші) свідчить про те, що теперішня організація фізичного виховання у вищих навчальних закладах недостатньо ефективна для підвищення рівня фізичної підготовленості, здоров'я та інтересу значної кількості студентів до занять фізичними вправами. Зараз ведеться активний пошук нових форм і методів підвищення якості фізичного виховання майбутніх фахівців з вищою освітою. Разом з тим аналіз спеціальної літератури (А.В. Домашенко, 2003; Т.Ю. Круцевич, 2003; Базильчук В.Б., 2004; Матукова Г.І., 2005; Плачинда Т.С., 2008; Баканова О.Ф., 2013 та інші) свідчить про те, що теперішня організація фізичного виховання у вищих навчальних закладах недостатньо ефективна для підвищення рівня фізичної підготовленості, здоров'я та інтересу значної кількості студентів до занять фізичними вправами. Дослідники відзначають, що студентська молодь байдуже ставиться до змісту обов'язкових фізкультурних занять (С.М. Канишевський, 1998; Р.Т. Раєвський, 1998; О.О. Малімон, 1999; Є.М. Свіргунець, 2001; В.В. Романенко, 2003 та інші). Це свідчить про нагальну потребу розробки нових науково-обґрунтованих шляхів удосконалення організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Комплекс досліджень організації спортивно-масової діяльності студентів у позааудиторний час до сьогоденного часу проведено недостатньо. Зовсім не проводилися дослідження ролі вищого навчального закладу в активізації спортивно-оздоровчої діяльності студентів у навчальний, позанавчальний та вільний час [3, с. 12].

Актуальність зазначеної вище проблеми, її важлива соціальна значущість активізації фізичної культури студентської молоді у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи для підвищення рівня рухової активності, працездатності, збільшенню тривалості життя, організації повноцінного дозвілля у боротьбі зі шкідливими звичками, як стрижневого фактору здорового способу життя студентської молоді обумовили вибір теми дослідження та визначили його мету і завдання.

Мета статті полягала у розробці моделі організації спортивно-оздоровчої діяльності студентів вищого навчального закладу у навчальному і позанавчальному процесі та під час відпочинку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реформування та інтеграція системи освіти України до європейського освітнього простору пов'язане з переходом до його демократичної моделі, розвитку системи професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах України. Мова йде про формування в молоді, її соціальної активності в гармонії з духовним та фізичним розвитком на засадах пріоритету, здоров'я та визнання цінностей фізичної культури і спорту.

Тому можливості організаційних засад активізації фізичної культури студентської молоді у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи розглядається, як один із перспективних напрямів модернізації системи освіти у ВНЗ [5, с. 146]. Сьогодні фізичне виховання студентської молоді, на жаль, далеке від досконалості, що обумовлено рядом об'єктивних причин: 1) недостатня кількість занять за навчальним планом; 2) низький рівень мотивації до систематичних занять фізичними вправами; 3) низький рівень використання технічних засобів під час навчальних занять; 4) недостатнє фінансове забезпечення; 5) низька ефективність управління фізичним вихованням, яке здійснюється у вищих навчальних закладах [1, с. 15]. У багатьох вищих навчальних закладах керівництво намагається посилити оздоровчу результативність фізичного виховання шляхом

розширення спортивних відділень та введення "спортивної спеціалізації" [4, с. 11]. На сьогодні розроблені нові підходи щодо покращення якості фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Наприклад, О.О. Малімоном [7, с. 13] запропоновано диференційований підхід у процесі фізичного виховання студентів, який передбачає, на основі визначених критеріїв, поділ молоді на три групи. Він рекомендує різне співвідношення засобів оздоровчого тренування в залежності від рівня морфофункціонального стану студентів. Т.Б. Кутек [6, с. 18] розробила й впровадила у практику вищого навчального закладу комплексну оздоровчу програму занять фізичною культурою в поєднанні з медико-біологічними засобами, зокрема прийому спіруліну для студенток, які проживають в умовах тривалої дії малих доз радіації. В.В. Романенко [10, с. 8] розробив модельні характеристики рухової активності студенток залежно від видів фізичної активності. Визначив найбільш популярні серед студенток види аеробіки та розробив підходи до їх методичного забезпечення. Проте, на сучасному етапі розвитку суспільства ми стоїмо перед фактом кризи національної системи фізичного виховання, яка не відповідає вимогам і міжнародним стандартам фізичної підготовленості людини. Застарілі форми та методи викладання не лише приводять молодь до нервово-психічних перевантажень, але й обмежують її творчий розвиток, нівелюють їїню індивідуальність, необґрунтовано використовують далеко не безмежні ресурси організму [2, с. 42]. Зрозуміло, що необхідно вносити науково обґрунтовані корективи в діючу систему фізичного виховання. Нагальна потреба внесення змін обумовлюється такими причинами: існуюча реальність ставить підвищені вимоги до способу життя людини, що підвищує актуальність виховання у підростаючого покоління навичок здорового способу життя, уміння контролювати та впливати на свій фізичний стан; необхідність формування стійких переконань у високій ефективності занять фізичними вправами; виховання свідомої потреби у систематичній руховій діяльності.

Відповідно до поставленої мети було сформульовано такі **завдання**:

1. Проаналізувати стан організації спортивно-оздоровчої діяльності студентської молоді та її вплив на динаміку фізичної підготовленості студентів упродовж навчання.
 2. Вивчити спортивно-оздоровчі потреби студентів та рівень їх задоволення в умовах вищого навчального закладу.
 3. Розробити модель організації спортивно-оздоровчої роботи студентів вищого навчального закладу.
 4. Експериментально перевірити ефективність впливу впровадженої моделі організації спортивно-оздоровчої діяльності на рівень фізичної підготовленості та фізичного здоров'я студентів.
- З метою вивчення спортивно-оздоровчих потреб студентів та рівня їх задоволення в умовах вищого навчального закладу проводилося анкетування.

Протягом двох навчальних років (з вересня 2013 по квітень 2015 років) був проведений експеримент на базі кафедри фізичної культури і спорту Київського національного торговельно-економічного університету (КНТЕУ) за допомогою емпіричних методів дослідження, до яких увійшли анкетування за авторською анкеткою (485 студентів). В ньому брали участь студенти першого та другого років навчання. В їх числі 241 юнаків та 244 дівчат. На заняттях з фізичного виховання всі вони входили у секційні групи (бадмінтон, настільний теніс, баскетбол, волейбол, футбол, загальна фізична підготовки, фітнес, аеробіка, шейпінг, атлетична гімнастика, плавання та дзюдо). Опитування проводилося на початку та закінченню навчальних років. За своїм змістом анкета включала шістьдесят питань, які були розподілені на шість груп, що визначали ставлення студентів до загальнолюдських цінностей, особистісного фізичного розвитку, визначення мотивів та інтересів фізичного виховання та необхідності фізичного самовдосконалення: загальнолюдські цінності, особистісна самооцінка, розвиток фізичних якостей, знання психофізичних і функціональних можливостей свого організму, потреби, мотиви, інтереси до занять фізичною культурою, фізичне самовдосконалення. Нами було встановлено, що серед респондентів, які займаються на заняттях з фізичного виховання у КНТЕУ з першого блоку питань «загальнолюдські цінності» відповіді студентів-чоловіків значно відрізнялись від відповідей студентів жіночої статі. Ціннісні орієнтації співпали лише у визначенні здоров'я як головної цінності людини (1 місце у чоловіків, 1-2 місце у дівчат). Наступні ціннісні орієнтації розподілилися таким чином: професійні якості, цікава робота, можливість службового росту (2 місце у юнаків, 7 місце у дівчат); фінансова незалежність, матеріальний успіх (3 місце у юнаків, 6 місце у дівчат); особиста привабливість, кохання, сімейні стосунки (4 місце у юнаків, 1-2 місце у дівчат); самостійність прийняття рішень (5 місце у юнаків, 8 місце у дівчат); розваги, моральні та чуттєві задоволення, яскраві враження від життя (6 місце у юнаків, 4 місце у дівчат); особиста безпека, соціальна захищеність (7 місце у юнаків, 3 місце у дівчат); свобода, відкрите демократичне суспільство (8 місце у юнаків, 10 місце у дівчат); нордовліві якості, багатий особистий духовний світ, гармонійний розвиток (9 місце у юнаків, 5 місце у дівчат); громадська діяльність (10 місце у юнаків, 9 місце у дівчат).

Аналіз результатів анкетування з визначення особистісної самооцінки показав, що відповіді студентів-першокурсників різняться зі студентами II курсу в оцінці рівня свого фізичного здоров'я, ставлення до занять з фізичного виховання, участі у спортивних заходах. Під час навчання у ВНЗ спостерігається незначна, але стійка тенденція до покращення самооцінки з названих питань. На питання, як Ви оцінюєте стан свого фізичного здоров'я, були отримані такі відповіді: добрий: 17,4 % – юнаки; 13% – дівчата; задовільний: 60,9% – юнаки; 52,2% – дівчата; незадовільний: 21,7% – юнаки; 34,8% – дівчата. Абсолютна більшість студентів визначають здоров'я, як найвищу людську цінність, водночас такі твердження мають більше декларативний характер ніж спонування до активних занять з фізичного виховання. Ставлення студентів-першокурсників до занять з фізичного виховання можна охарактеризувати, як позитивно-пасивне спостереження за фізичним розвитком інших студентів. Отримані результати самооцінки стану здоров'я респондентів-юнаків свідчать про те, що 48,4% вважають його задовільним, 37,3% – добрим, і тільки 10,5% оцінюють його як відмінний. Разом з тим, є студенти, які вважають стан свого здоров'я незадовільним, їх 3,8%. На нашу думку, до такої низької оцінки стану здоров'я призводить низка негативних факторів, одним із яких є недотримання студентською молоддю здорового способу життя. Це підтвердили відповіді на інші запитання анкети. Лише 9,7% юнаків вважають спосіб свого життя здоровим, скоріше здоровим, ніж ні – 28,8%. Понад 60% респондентів назвали спосіб свого життя нездоровим (31%) або скоріше нездоровим, ніж здоровим (31%). Змінити таке ставлення можливо через створення умов для більш активних занять з фізичного виховання студентів-першокурсників, залучення їх до занять найбільш популярними видами спорту в різноманітних формах через оптимізацію рівня їхньої рухливої активності [8, с. 14].

На перших курсах серед причин, що обмежують їх участь на заняттях з фізичного виховання, студенти відчувають утомленість від напруженої праці, перебудову їхнього життєвого стереотипу, невміння організуватися й відсутність вільного часу,

особливо в період сесії. У таких випадках кожному студенту дуже важливо на особистому досвіді переконатися, що продовження занять фізкультурою і спортом у важкі моменти життя допомагає впоратися з розумовою втомою, нервовим напруженням, відновити душевну рівновагу й фізичні сили. Це позитивно позначається на виробленні основної навчальної праці студента, та на ставленні до нього, дозволяє вивільнити час для досягнення успіху і в інших не менш важливих і цікавих, перетворюючих і збагачуючих життя заняттями. Тому в студентському віці заняття з фізичного виховання допоможуть студенту сформувати особисті ціннісні орієнтації, мотиви, інтереси і пробудити нагальну потребу в заняттях фізкультурою й спортом, які є невід'ємною складовою здорового способу життя людини. Крім того метою навчального закладу є підготовка висококваліфікованих фахівців, а також прививання студентам почуття відповідальності за своє здоров'я та звички вести здоровий спосіб життя. У цьому випадку ми маємо на увазі звичку студента систематично виконувати ранкову зарядку, дбати про особисту гігієну, загартовуватись, бути активним протягом дня, дотримуватись режиму дня та режиму здорового харчування, а також відмову від шкідливих звичок. Результати проведеного на попередньому етапі анкетування зумовили необхідність створення організаційної моделі спортивно-оздоровчої діяльності (СОД), яка б враховувала бажання, потреби студентів і сприяла покращенню їх фізичної підготовленості та здоров'я. Модель в даному випадку розуміється як зразок, що відтворює, імітує будову та дію об'єкта і використовується для одержання нових знань про об'єкт [9, с. 35]. У зв'язку із тим, що функція управління "організація" передбачає побудову структур та делегування повноважень, тобто визначення змісту діяльності кожного структурного підрозділу, нами були виявлені всі підрозділи ВНЗ, в компетенції яких знаходиться зазначена діяльність і складено перелік всіх її видів, що виконуються для організації спортивно-масової роботи студентів в позааудиторний час.

Відповідальність за постановку фізичного виховання у Київському національному торговельно-економічному університеті, як і в інших навчальних закладах, покладено на ректора університету. Питаннями організації фізичного виховання і спортивно-масової роботи у КНТЕУ займається кафедра фізичного виховання, забезпечує факультативні заняття (секції), а також фізкультурні заходи в режимі навчального дня, проводить виховну роботу зі студентами, організує навчально-методичну і навчально-дослідницьку роботу, лікарський контроль та інші види роботи, забезпечує ефективний навчально-виховний процес. Спільно зі спортивним клубом кафедра фізичного виховання готує і атестує інструкторів і суддів з видів спорту, проводить пропагандистську і масову фізкультурно-оздоровчу роботу, організує спортивні змагання. Тому в ході побудови організаційної моделі та подальшого проведення експерименту, на кафедрі проводяться заняття по видам спорту: бадмінтон, настільний теніс, баскетбол, волейбол, футбол, загальна фізична підготовки, фітнес, аеробіка, шейпінг, атлетична гімнастика, плавання та дзюдо. Особливість їх полягає у тому, що до переліку видів спорту, якими можуть займатися студенти, входять нетрадиційні види занять: аеробіка, шейпінг, дзюдо, атлетична гімнастика. Спортивний клуб КНТЕУ реалізує свою мету та завдання в тісній взаємодії з кафедрою фізичного виховання, на підставі об'єднання фінансових, матеріальних та трудових ресурсів.

Метою СК є створення відповідних умов та можливостей для задоволення різнобічних інтересів студентів. Головними завданнями, які виконує спортивний клуб є: формування всебічно розвиненої особистості студента засобами фізичної культури і спорту; пропаганда здорового способу життя; запровадження фізичної культури і спорту в систему навчання, працю, побут і відпочинок студентів; організація і проведення масових фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів, надання фізкультурно-оздоровчих послуг; спортивне удосконалення студентів, підготовка та відрядження збірних команд вищого навчального закладу на змагання різного масштабу та інше. Організаційна структура спортивного клубу включає колективи фізкультури факультетів та клуби з видів спорту. Позитивну роль в активізації роботи колективів фізкультури відіграють заступники деканів факультетів зі спортивно-масової роботи. Як зазначалося вище, організаційна модель передбачає визначення переліку видів діяльності для кожного структурного підрозділу. Нами було створено систему організації спортивно-оздоровчої діяльності студентів вищого навчального закладу КНТЕУ. Спортивно-оздоровчу діяльність студентської молоді, ми пропонуємо не тільки в режимі навчання, а і в позанавчальний час та у вихідні і канікулярні дні. У навчальний процес з фізичного виховання нами було впроваджено заняття видами спорту, якими було замінено обов'язкові заняття поза розкладом на факультативні (секційні) заняття певними видами спорту. Перелік видів спорту складався з врахуванням уподобань студентів, висловлених в ході анкетування. Для того, щоб потрапити на заняттях фізичним вихованням у групу обраного виду спорту студентам необхідно було пройти відбір, тобто успішно виконати контрольні вправи і нормативи з виду спорту. Якщо студенти не потрапляли у групи із спортивно-оздоровчим спрямуванням, але мали бажання займатися улюбленим видом спорту, вони розпочинали тренуватися у секції загальної фізичної підготовки. Також до організаційних форм проведення роботи в режимі навчання було віднесено фізичні вправи в режимі дня, заняття під час практики та екзаменаційних сесій. Найбільш прийнятними формами фізичних вправ в режимі дня, в ході експерименту були визнані ранкова гімнастика, фізкультпаузи та додаткові навчальні заняття. Організовували та проводили названі заняття співробітники кафедри фізичного виховання.

В ході експерименту в університеті були створені належні організаційні умови: якщо за певних причин студенти не могли виконати залікових вимог або прагнули більш високої залікової оцінки і додаткових занять фізичними вправами, вони могли звертатися до викладачів кафедри за консультацією про самостійні заняття фізичними вправами. Окрім проведення вище названих форм, кафедра фізичного виховання, спортивний клуб, факультетів університету сприяли організації масових фізкультурно-спортивних заходів (спортивних вечорів, свят факультетів, масових кросів, свят фізичної культури та інше), а також оздоровчих заходів у побуті. Студенти при необхідності зверталися до викладачів кафедри за консультаціями, як правильно і цікаво організувати фізкультурні свята за місцем проживання. Отже, сформована організаційна модель, яка передбачає проведення спортивно-оздоровчої діяльності у трьох напрямках (режимі навчання, позанавчальний час, вихідні та канікулярні дні) враховує можливі і прийнятні для студентів варіанти залучення до спортивно-оздоровчої діяльності, задоволення фізкультурних інтересів студентської молоді, забезпечення оптимальних обсягів її рухової активності, що отримало підтвердження результатами експерименту. Специфічна спрямованість у використанні засобів, методів, форм навчання та виховання у сфері фізичної культури призвела до розриву освіти й фізичної культури - студенти не повністю усвідомлюють та не сприймають фізичну культуру як життєво важливу цінність. Внаслідок цього фізична культура, як навчальний предмет ВНЗ не виконує повною мірою своєї важливої функції - формування дієвого ставлення молоді до свого здоров'я, фізичного розвитку, самовдосконалення, і наслідком цього є зниження інтересу студентів до фізкультурно-спортивної діяльності та

зменшення її престижу. У студентському середовищі спостерігаємо незадоволеність змістом академічних занять фізичною культурою, що негативно відображається на рівні фізичної підготовки та стану здоров'я. У зв'язку з цим є актуальним пошук ефективних шляхів оздоровлення студентів, підвищення рівня фізичного розвитку, підготовки та залучення до здорового способу життя і практичної реалізації цих шляхів у навчальному процесі.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Отже, створена нами організаційна модель спортивно-оздоровчої діяльності сприяла оптимізації обсягів рухової активності студентів, покращенню рівня фізичної підготовленості та здоров'я, що отримало підтвердження результатами анкетування. Встановлено, що більше 50% студентів анкетуємих груп мали високий та майже 40% - середній рівні інтересу до занять фізичним вихованням. Зауважимо, що у п'ятій частині респондентів інтерес до занять з фізичного виховання взагалі був відсутній та майже у половини - низький. Бажання, інтерес та систематичність відвідування студентами секцій свідчать про суттєві зміни у формуванні позитивного ставлення до нового змісту занять фізичним вихованням у КНТЕУ. Отримані результати свідчать про те, що 98,2% студентам подобаються заняття за новою системою організації спортивно-оздоровчої діяльності відвідують з задоволенням та інтересом, а саме заняття в секціях за видами спорту: бадмінтон, настільний теніс, баскетбол, волейбол, футбол, загальна фізична підготовки, фітнес, аеробіка, шейпінг, атлетична гімнастика, плавання та дзюдо, які культивуються в КНТЕУ. Таким чином, наше дослідження підтверджено гіпотезу даної роботи у якій передбачалося, що зміни в організації спортивно-оздоровчої діяльності можуть забезпечити оптимальні обсяги рухової активності, спричинити позитивний вплив на рівень фізичної підготовленості, фізичного здоров'я та ставлення студентів до процесу фізичного виховання у ВНЗ. Отримані результати дослідження зі всією очевидністю свідчать про те, що спортивно-оздоровча діяльність студентської молоді повинна бути обов'язковою складовою частиною змісту фізичного виховання у ВНЗ України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бушуєв Ю.В. Рівень фізичного здоров'я студентів як клініко-фізіологічна основа фізичного виховання у вузі: автореф. дис... канд. мед. наук: 14.01.24 – лікувальна фізкультура та спортивна медицина / Ю.В. Бушуєв; Дніпропетр. держ. мед. акад. — Д., 2007. — 20 с.
2. Волков В.Л. Проблема розробки технології управління фізичною підготовкою сучасної студентської молоді / В.Л. Волков // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. — 2008. — № 2. — С. 41 – 47.
3. Вржесневський І. І. Оцінка фізичних можливостей студентів у системі медико-педагогічного контролю процесу фізичного виховання спеціального відділення ВНЗ: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02 "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / І.І. Вржесневський – К., 2011.– 22 с.
4. Дутчак М.В. Теоретико-методологічні засади формування системи спорту для всіх в Україні: автореф. дис ... доктора наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / М.В. Дутчак. - К., 2009. - 40 с.
5. Круцевич Т.Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник / Т.Ю. Круцевич, Г.В. Безверхня. – К.: Олімп. л-ра, 2010.– 248с.
6. Кутек Т.Б. Підвищення фізичної підготовленості студенток, які проживають в умовах радіаційного забруднення: Автореф. дис.... канд. наук з фіз. виховання і спорту. - ЛДІФК, Л. 2001. – 21 с.
7. Malimon O.O. Dy'ferencijovany'j pidxid u procesi fizy'chnogo vy'xovannya studentiv: Avtoref. dy's. ... kand. nauk z fiz. vy'xovannya i sportu. - Lucz'k, 1999. -19 s.
8. Marty'nyuk O. A. Korekciya porushenn` prostоровoyi organizaciyi tila studentok u procesi fizy'chnogo vy'xovannya: avtoref. dy's. na zdobuttya nauk. stupenya kand. nauk z fiz. vy'x. i sportu: 24.00.02 "Fizy'chna kul'tura, fizy'chne vy'xovannya rizny'x grup naselennya" / O.A. Marty'nyuk – К., 2011.– 22 s.
9. Py'ly'pej L.P. Teorety'ko-metody'chni osnovy` profesijno-pry'kladnoyi fizy'chnoyi pidgotovky` studentiv vy'shhy'x navchal'ny'x zakladiv: avtoref. dy's. na zdobuttya nauk. stupenya d-ra nauk z fiz. vy'x. i sportu: 24.00.02 "Fizy'chna kul'tura, fizy'chne vy'xovannya rizny'x grup naselennya" / L.P. Py'ly'pej – К., 2011. – 41 s.
10. Romanenko V.V. Vply'v rizny'x rezhy'miv ruxovoyi akty'vnosti na fizy'chny'j stan studentok vy'shhy'x navchal'ny'x zakladiv gumanitarnogo profilyu: Avtoref. dy's.... kand. nauk z fiz. vy'xovannya i sportu. – LDIFK, L., 2003. – 26 s.

УДК 311.42:378:37.032

**Дубягін О., Печко О.
Чернігівський національний технологічний університет**

БАЛАНСОВИЙ МЕТОД СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

У статті запропонована методика, яка доповнює методологію педагогічного експерименту в частині статистичного аналізу його результатів через застосування балансового методу оцінки структурних (рівневих) зрушень у формуванні знань (умінь) учнів (студентів) навчальної групи.

Ключові слова: педагогічний експеримент, контрольна й експериментальна групи, рівень сформованості знань (умінь), «кваліфікаційний рух», балансовий метод, балансово-розрахункова матриця, коефіцієнти структури й інтенсивності, балансові показники.

Дубягін А., Печко А. Балансовий метод статистического анализа результатов педагогического эксперимента. В статье предложена методика, которая дополняет методологию педагогического эксперимента в части статистического анализа его результатов, благодаря использованию балансового метода оценки структурных (уровневых) сдвигов в формировании знаний (умений) учащихся (студентов) учебной группы.

Ключевые слова: педагогический эксперимент, контрольная и экспериментальная группы, уровень формирования знаний (умений), «квалификационное движение», балансовый метод, балансово-расчетная матрица, коэффициенты